

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΖ'

Σάββατο 'Αθήνα, 14 Μαρτίου 1920

ΑΡΙΘ. 675

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ: Ἐλεγείο στὴ Σώσω Κ. Κατσιμπάλῃ.
ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ: Οἱ ποιητὲς Μαλακάσης καὶ Πορφύρας.
Δ. ΒΟΥΤΥΡΑΣ: Ὁ Ἀπόκληρος (συνέχεια).
ΜΙΧ. ΘΕΡΒΑΝΤΕΣ—Κ. ΚΑΡΘΗΙΟΣ: Ὁ Ἄδν Κιχάτης (συνέχεια).
Ο "ΝΟΥΜΑΣ,": Φαινόμενα καὶ πράγματα.

Κ. ΚΑΡΘΗΙΟΣ: Στὴ Τζιά.
ΣΜΟΛΚΑ: Τῆς Λυγερῆς.
ΝΟΤΑΡΙΟΣ: Μαρτιάτικο.
ΙΟΥΣΤΙΝΑ: Χαριετισμοί.
Γ. ΣΤΑΜΝ: Ὀνοματολογικά.
Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ: Τοπωνυμικά παράδοξα.
ΑΠΟ ΒΑΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΟΜΑΔΑ: Ἐνὴ φιλολογία.—Ἡ Κοινὴ γνώμη.—Χωρὶς γραμματισμο.

ΕΛΕΓΕΙΟ ΣΤΗ ΣΩΣΩ Κ. ΚΑΤΣΙΜΠΑΛΗ

Κόρη φωτοπλασμένη ἐσύ! βαθειὰ θαμένη,
Σὲ ξένο χῶμα, γύρω σου ξένοι νεκροί,
Ξένοι οὐρανοὶ ἀπὸ πάνω σου, ἡ πετρωμένη
Μοῖρα μὲ δίδυλο κατάκαρδα ἄς βαρεῖ.

Καίτου καυμένου τοῦ Ὑμηττοῦ ἓνα χᾶδεμα, ὄχι,
Οὔτε μὴν αἶδρα τοῦ Φαλήρου ἑαρινή,
Ὁ θρηνηστοῦ βοριᾶ, ὁ ψαλμός, τὸ πρωτοβρόχι,
Ἡ βραδινὴ δροσοσταλίδα καὶ ἡ πρωϊνὴ . . .

Στὸ βράχο ἀπάνω μὴ κολόνα εἶναι σπασμένη,
Μέσω στὰ φέγγη ξέχωρη, μοναχική,
Μαρτιάτικο χελιδονάκι, σὲ προσμένει
Νὰ σταματήσεις . . . νὰ λαλήσεις, ἔρημ, ἐκεῖ. . .

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

(ΟΛΑΚΕΡΗ Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΡΗΓΑ ΓΚΟΛΦΗ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΩΔΕΙΟ).

[Υποψύνομε τὴ φιλολογικὴ καὶ κριτικὴ ὁμιλία, ποὺ δόθηκε ἀπὸ τὸ Ρῆγα Γκόλφη, εἰς τὴν περασμένην Τρίτην τὸ δειλιπνὸν, ἐπὶ τῆς οἴκῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀδείου. Οἱ ἀγαγῶστες μας μέσα εἰς τὴν ὁμιλίαν ταύτην, δὴ βροῦνε πολλὰς ἰδέας καὶ γνώμες ποῦ ὁ κριτικὸς μας ἔχει καὶ ἄλλοτε ἐξιδιαιρέσει σὲ διάφορα ἀνθήρα σου στὸ «Νουμᾶ» καὶ στὴν «Πυρσό». Στὴν παρακάτω ὁμιλίαν εἰπωθήκαμε μὲ σύντομον καὶ μέθοδον, —μὲ ὅλον τὸ ἱστορικὸ ἔκρος ἐπὶ τὴν διατύπωσιν, ποὺ ζητοῦται ἐπὶ ἐπισημῶν.]

Α'.

Ξέρουμε ὅλοι πῶς ἡ ποίησις πάντα σημαίνει τὸ πνευματικὸν ἔθνημα κάθε λαοῦ. Ἡ ποίησις τὸν ἀπολογεῖ εἰς τοὺς ἱστορικοὺς τοῦ ἔθνους, καὶ αὐτὴ τοῦ στεφανώνει κάθε προσπάθεια καινούρια γιὰ τὴν τρανήτην πρὸς τὰ μέγιστα. Ὅταν ἡ ποίησις ξεπεράσει τὴν μυθική καὶ ἥρωϊκήν περίοδον, τότε σύγκαιρα ὁ λαὸς ἔχει φτάσει εἰς ἓνα ἀνώτερον σημεῖον πολιτισμοῦ, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπική καὶ ἥρωϊκὴν ποίησιν, περνᾷ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν, τὴν ὑποκειμενικὴν, τὴν λυρικήν. Μὰ ἡ λυρική ποίησις κλείνει ὀλίγον ἄλλοτε ἑαυτὴν ἐνταῦθα. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ λυρική ποίησις κλείνει ὀλίγον ἄλλοτε ἑαυτὴν ἐνταῦθα. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ λυρική ποίησις κλείνει ὀλίγον ἄλλοτε ἑαυτὴν ἐνταῦθα.

ποχή καὶ τὸν πολιτισμὸν τοῦ, μᾶς τραγουδεῖ τις χαρὲς, τις θλίψεις, τὰ πάθη ποῦ τότε τριγυρίζουσι καὶ τὸν τυραννοῦσι, καὶ μὲ τὴν ἀνηλή ἔκφασιν τῆς ἀγνῆς τοῦ ψυχῆς, μᾶς ζουγραφίζει ἀντικειμενικὰ τὸν ἐσωτερικὸν τοῦ κόσμου. Γιὰ τοῦτο ἡ λυρική ποίησις, εἶναι μὴ ποίησις βαθιά, φῖνα, πολιτισμένη, αἰώνια.

Βλέπομε ἐπὶ τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν ἐποχὴν, ἔταν τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ ἐνθάδε ἄδολο καὶ λαγαρόν, καὶ δημιουργοῦσε τὸν πρῶτον πολιτισμὸν, βλέπομε πῶς λαχτάρησε κατὰ περισσώτερον ἀπὸ τὴν μονοτονίαν τῆς πρώτης τοῦ μυθικῆς ποίησις. Ἐποῖ τὴν φόρμιγγα τοῦ ἔθνους, ἀντικατέστησε ἡ λύρα μὲ τις ἑπτὰ χορδὰς. Ἡ ποίησις καὶ ἡ μουσικὴ εἶτανε δύο τέχνες τότες ἀξελχώριστες. Ἡ ἀπαγγελία συνοδεύετο μὲ τὸ μέλος τῆς μουσικῆς. Γιὰ τοῦτο ἡ καθαρὴ λυρική ποίησις διακρίνεται καὶ μὲ τὸ ὄνομα μελική, καὶ τέτοιοι μελικοὶ ποιητὲς δοξάζουσι πρῶτον τὴν τέχνην, ὁ Τέρπαντρος, ὁ Ἀρκίονας, ὁ Ἀλκαῖος, ἡ Σαπφώ, ὁ Ἀλκιμῆνος, ὁ Ἀνακρέωντας. Ἐπὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην, καὶ ξέρουμε πῶς ἡ ἀρχαία ποίησις βασιλεῖται παντοῦ σὲ μὴν πρῶτον, βασιλεῖται καὶ ἐπὶ τὰ γράμματα. Ἐπὶ τὸ πνεῦμα τῆς ταύτης ἐποχῆς, ποὺ ζητοῦται κατὰ καινούριον, ἔπαισε τὰ ἡ-